

ITSCHAK ARAD

ur. 1926; Świąciany

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne, rodzina i dom rodzinny, siostra, Rudnicka, Rachela, ojciec, Rudnicki, Israel, matka, Rudnicka, Chaja, ulica Ruska 13, ulica Lubartowska, synagoga Maharszala, kantor, życie religijne, jesziwa w Lublinie, koledzy, zabawy

Przedwojenny Lublin

Mieszkałem przy ulicy Ruskiej, to był dom gminy żydowskiej, ojciec był [jej] pracownikiem [jako] kantor. Pamiętam, [że mieszkanie] było [na] trzecim piętrze, [miało] dwa [lub] trzy pokoje. Kiedy byłem 15 lat temu w Lublinie, byłem koło tego domu, wiem, że dom [nadal] stoi. Siostra [też] była, poszła zobaczyć mieszkanie, ja nie chciałem.

Całe życie było wokół szkoły i synagogi. [Działy] Młodzieżowe Organizacje Syjonistyczne, [ale] ja do nich nie należałem, zacząłem [się nimi] interesować [dopiero] w Warszawie.

Szkoła była na Lubartowskiej, niedaleko była jakaś fabryka. Myślę, że od miejsca zamieszkania [do szkoły] był może kilometr, może mniej. Pamiętam, [że] chodziliśmy piechotą.

Pamiętam paru kolegów, jeden [też] mieszkał na Lubartowskiej, chodziłem do niego. [Mieszkał] niedaleko [jakiejś] rzeki, [pamiętam, że] tam był most.

Żyliśmy w żydowskim towarzystwie, szkoła była żydowska, koledzy byli ze szkoły. [Na] dzielnicy, gdzie mieszkaliśmy było bardzo dużo Żydów.

[W] sobotę i święta [ojciec] występował razem z chórem, [natomiast] w tygodniu chodził modlić się [już] nie jako kantor. Ojciec był [bardzo] zajęty, [ćwiczył] z chórem, [który składał się z] tenorów i basów, oni nie dostawali za [swoje występy i próby] pieniędzy. To była [grupa] religijnych Żydów.

Większość Żydów [to] było [takie] średnie mieszczaństwo, byli [też i] bogaci. [Gdy] dzisiaj [mówimy] bogaty to [myślimy, że to taki, który] ma setki tysięcy milionów. Wtedy bogaty to ktoś, kto miał mieszkanie lepsze, może, jakieś zajęcie.

Jedzenie i ubrania były w porządku, szkoła też, [pamiętam, że] w domu było radio. Zabawki też były, [chociaż] wtedy głównie bawiliśmy się z [innymi] dziećmi na ulicy, w chowanego, w klasy.

Jako dziecko dużo czytaliśmy książek, po polsku, „Ogniem i mieczem”, „Pan Wołodyjowski”, „W pustyni i w puszczy”, „W 80 dni dookoła świata”. [Chodziliśmy też] do kina.

Data i miejsce nagrania	2009-09-21, Ramat ha-Szaron
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Marta Waszkun
Redakcja	Weronika Prokopczuk
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"